

Roomalaiskirjeen selitys 32
Room. 12:9–21

Rakkaudesta

Olemme edenneet Paavalin Roomalaiskirjeen selityksessä sen lukuun 12. Sen alusta alkoi uusi osio, loppukehotukset. Loppukehotuksissa Paavalin ideana on innostaa, Jumalan armoon vedoten, kristittyjä tekemään oikeita käytännön johtopäätöksiä siitä, mitä hän on heille aiemmin kirjeessään opettanut. Nimittäin siitä, kuinka Jumala on Jeesuksen kuolemassa ja ylösnousemuksessa valmistanut heille aivan uudenlaisen vanhurskauden eli Jumalalle kelpaamisen. Se ei perustu ihmisen kykyyn tai haluun totella Jumalan lakia tai eettisyyttä. Se perustuu uskomiseen; sen uskomiseen, kuka Jeesus on ja mitä hän on puolestamme tehnyt ristinkuolemassaan ja kuolleista nousemisessaan.

Viime kerralla käsitelimme kahta teemaa, joissa Paavali kehotti Rooman kristittyjä: Ensimmäinen oli se, että heidän tulisi antaa koko elämänsä Jumalan johdatukseen ja hänen tahtonsa etsimiseen. Toinen oli se, että heidän ei tulisi kuvitella liikoja omasta hengellisyydestään ja armolahjoistaan seurakunnan palveluksessa. Kunkin tulisi suhteuttaa oma ajattelunsa omasta tehtävästään siihen uskon määrään, jonka Jumala on kullekin suonut.

Vilpitön rakkaus

Kehotukset jatkuvat:

Olkoon rakkaus vilpitön, kammokaa pahaa, riippukaa hyvässä kiinni (Room. 12:9)

Vilpitön rakkaus on sellaista, joka ei teeskentele. Vilpitön rakkaus lähtee sydäimestä. Se ei tavoittele hyötyä lähimmäisestään, vaan ajattelee hänen parastaan.

Siksi vilpitön rakkaus ei ilman muuta hyväksy kaikkia lähimmäisen piirteitä. Jos ne ovat pahoja, vilpitön rakkaus suorastaan kammoaa niitä. Mutta samalla se rakastaa ihmistä itseään ja edistää kaikkea hyvää, mitä hänessä on.

Olkaa veljellisessä rakkaudessa helläsydämiset toisianne kohtaan; toinen toisenne kunnioittamisessa kilpailee keskenänne (Room. 12:10).

Kristittyjen tulee rakastaa toisiaan kuin verisukulaiset, veljet ja sisaret, rakastavat toisiaan. Niinpä se minusta joskus turhan hurskaalta ja teennäiseltä kuulostava krisitillinen puhetapa, jossa esim. rukouksessa jotain henkilöä nimitetään ”sisareksemme” tai ”veljeksemme”, se on syvästi raamatullinen, eikä lainkaan hurskasteleva.

Onpa niinkin, että kristittyjen keskinäisen rakkauden tulee olla veljesrakkauttakin vahvempaa. Sen tulee olla ”helläsydämistä”. Se kai tarkoittaa jotain sellaista, että ihan sydämenpohja tuntuu sulavan, kun ajattelee toista.

On selvää, että sellaiseen rakkauteen kuuluu toisen kunnioittaminen. Oikeastaan kyse on siitä, että kristityn tulee pitää toista kristittyä itseään arvokkaampana, itseään suurempiarvoisena.

Rakkaus käytäntöön!

Älkää harrastuksessanne olko veltot; olkaa hengessä palavat; palvelkaa Herraa (Room. 12:11)

Noin kuuluu v. 1938 käännös. Oikeastaan alkutekstissä ei puhutaan mistään ”harrastuksesta”. Ja se onkin ihan hyvä, sillä ei usko ole mikään harrastus.

Alkutekstin mukaan Paavali puhuu tässä kohden ”innosta”, jossa ei saa olla veltto. Tällä hän viittaa ilmeisesti edellä puheena olleeseen kristittyjen väliseen helläsydämiseen rakkauteen. Sen pitää ilmetä innokkaana toisen palvelemisena aktiivisissa teoissa, ei vain sydämen levollisina tunteina. Sellainen palveleminen johtuu Pyhästä Hengestä. Kristittyä veljeä tai sisarta palveltaessa palvellaan Herraa itseään.

Neuvoja ahdistuksen aikoihin

Olkaa toivossa iloiset, ahdistuksessa kärsivälliset, rukouksessa kestävätkä (Room. 12:12)

Tässä on paljon sanomaa meille tämän ajan kristityille. Kun ajan henki on Kristusta ja hänen kirkkoaan ja hänen evankeliumiaan vastaan, sen ei saa antaa masentaa.

Kun kuitenkin meinaa ruveta masentamaan, on katse suunnattava kohti sitä suurta perintöä, joka on meille luvattu. On muistutettava mieliin se, mitä Paavali aiemmin sanoi: ”Kaikki yhdessä vaikuttaa niiden parhaaksi, jotka Jumalaa rakastavat.” Tai sitten voi muistella sitä Paavalin 8 luvussa kuvailemaa rikkumatonta jumalallista ketjua. Se alkaa siitä, että Jumala on ennen maailman perustamista valinnut meidät uskomaan Jeesukseen, oman tahtonsa päätöksellä. Siksi hän on myös antanut meille uskon Jeesuksen ja sen uskon välityksellä vanhurskauttanut meidät. Ja niinpä hän myös johdattaa meidät lopulta taivaaseen asti, ottamaan vastaan perinnön, jonka rinnalla nykyisen ajan kärsimykset ja vastoinkäymiset ovat totaalisen mitättömiä. Hän on kaikkivaltias, jolle vastustajan voimat eivät voi mitään. Ja hän on uhrannut oman Poikansa meidän edestämme! Kuinka hän ei lahjoittaisi meille kaikkea muuta yhdessä hänen kanssansa!

Se joka tukeutuu tähän, se noudattaa Paavalin kehotusta olla toivossa iloinen. Se voi hyväntahtoisesti ja ehkä vähän säälien hymyillä kaikille perkeleen ja harhaoppisten tyhjänpäiväisille yrityksille pimittää Kristuksen evankeliumi ja tehdä hänen kirkkonsa toimintakysyttömäksi.

Aina iloinen hymähtely ei onnistu, sen verran vahvoja vastustajan iskut ovat. Mutta silloin voimme olla ”ahdistuksessa kärsivällisiä”. Myönnetään se, että usein masentaa ja ahdistaa emmekä meinaa jaksaa. Mutta olkaamme kärsivällisiä, ei se iankaiken kestä.

Ja jotta voisimme olla kärsivällisiä, on oltava ”rukouksessa kestäviä”. Se tarkoittaa toisaalta sitä, että kristitty varaa tietoisesti aikaa rukoillakseen Jumalaa kirkon, sen viranhaltijoiden, lähimmäisten, perheen ja oman itsen puolesta.

Toisaalta kestävyys rukouksessa tarkoittaa myös sitä, että kristityn sisin huokailee Jumalan puoleen kärsivällisesti ja jatkuvasti kaiken muun normaalin arkelämän ja sen rutiinien keskellä. Siinä rukouksessa Paavalin mukaan Jumalan Pyhä Henki auttaa meitä. Me emme tiedä, kuinka meidän tulisi rukoilla. Mutta Henki itse rukoilee Isää meidän henkemme kanssa, sanomattomin huokauksin. Ja hän tietää mitä rukoilla ja tietää, mitä me tarvitsemme.

Lyhyitä neuvoja

Pitäkää pyhien tarpeet ominanne; harrastakaa vieraanvaraisuutta (Room 12:14)

Tämä tarkoittaa sitä, että kristityn tulee avustaa kodittomia ja puutetta kärsiviä uskonveljiä ja sisaria. Ja sitähan nykyisin tekee kotimainen diakonia ja myös kansainvälinen diakonia: tosin ottamatta huomioon avustettavan uskontoa. Mutta ei kai siinä mitään pahaa ole.

Siunatkaa vainoojianne, siunatkaa, älkääkä kirotko (Room 12:14)

Tästä tulee Jeesuksen kehotus. Hänen mukaansa ystävien rakastamisessa ei ole mitään erityisen hohdokasta. Hän käski rakastamaan myös vihamiehiä.

"Teille on opetettu: 'Rakasta lähimmäistäsi ja vihaa vihamiestäsi.' Mutta minä sanon teille: rakastakaa vihamiehiänne ja rukoilkaa vainoojienne puolesta, jotta olisitte taivaallisen Isänne lapsia. Hän antaa aurinkonsa nousta niin hyvälle kuin pahoille ja lähettää sateen niin hurskaille kuin jumalattomille. Jos te rakastatte niitä, jotka rakastavat teitä, minkä palkan te siitä ansaitsette? Eivätkö publikaanitkin tee niin? Jos te tervehditte vain ystäviänne, mitä erinomaista siinä on? Eivätkö pakanatkin tee niin? Olkaa siis täydellisiä, niin kuin teidän taivaallinen Isänne on täydellinen." (Matt. 5:44–48)

Voita paha hyvällä

Samaa teemaa Paavali jatkaa hieman myöhemmin, jakeissa 17–20

Älkää kenellekään pahaa pahalla kostako. Ahkeroikaa sitä, mikä on hyvää kaikkien ihmisten edessä. Jos mahdollista on ja mikäli teistä riippuu, eläkää rauhassa kaikkien ihmisten kanssa. Älkää itse kostako, rakkaani, vaan antakaa sijaa Jumalan vihalle, sillä

kirjoitettu on: "Minun on kosto, minä olen maksava, sanoo Herra". Vaan "jos vihamiehelläsi on nälkä, ruoki häntä, jos hänellä on jano, juota häntä, sillä näin tehden sinä kokoat tulisia hiiliä hänen päänsä päälle". Älä anna pahan itseäsi voittaa, vaan voita sinä paha hyvällä. (Room 12:17–20)

Tuossa on todella hyviä neuvoja. Jos ihminen ”antaa takaisin samalla mitalla” tai noudattaa sananlaskua ”niin metsä vastaa kuin sinne huudetaan”, niin eikö jo yleinen kokemus todista, että ei siitä mitään hyvää koidu. Seuraa vaan riidan kierre, jossa kumpikin osapuoli antaa vuorollaan ilkeän sanan tai teon tai lopulta ehkä jopa lyönnin tai jonkin muun teon, jolla toiselle voi kostaa.

Ja kun tätä jatkuu, niin lopulta yksi paha voittaa toisen pahan. Jos ei muuten, niin toinen nujertuu henkisesti, ainakin jonkin verran.

Paljon parempi vaihtoehto on sellainen, josta Paavali sanoo: ”Älä anna pahan itseäsi voittaa, vaan voita sinä paha hyvällä.” Rupeakin ajattelemaan ja tekemään ja puhumaan hänestä ja hänelle hyvää. Pistä sivuun se, että hän on tehnyt sinulle pahaa. Ei sitä sinulle tehtyä pahaa tarvitse kieltää, että se on todellista. Mutta ei sitä tarvitse myöskään aktiivisesti vatvoa omassa mielessä ja antaa sen määrätä omia sanoja tai tekoja.

Kun koston sijaan tekee ja puhuu hyvää, se on, hämmästyttävää kyllä, niin radikaali strategia, että paha ei osaa sitä vastaan mitään. Niin typerä paha on: se menee oikosulkuun, kun sille tehdäänkin kostamisen sijaan hyvää. Kun nälkäiselle vihamiehella annetaankin ruokaa ja janoiselle juomaa; kun koston ansainneelle sikailijalle puhutaankin ystävällisesti, niin pahalta menee pasmat sekaisin.

Tuo ei kuitenkaan tarkoita, että konflikteja ei koskaan tulisi. Siksi Paavali kirjoittaa: ”Jos mahdollista on ja mikäli teistä riippuu, eläkää rauhassa kaikkien ihmisten kanssa.” Mutta aina se ei ole mahdollista. Joskus tilanteet ovat niin ristiriitaisia ja monimutkaisia, että kiistan molemmilla osapuolilla on oikeutettuja vaatimuksia. Silloin seuraa kiista, jota ei ehkä ole mahdollista välttää. Mutta senkin kanssa voi pyrkiä elämään rakkaudellisesti ja tarpeettomasti loukkaamatta. Senkin kanssa voi elää siten, että pyrkii voittamaan hyvällä. Ainakin voi luopua kosta, silloinkin kun siihen olisi oikeus.

Älä itse kosta

Jumalan sana sanoo selvästi: ”Älkää itse kostako, rakkaani, vaan antakaa sijaa Jumalan vihalle, sillä kirjoitettu on: "Minun on kosto, minä olen maksava, sanoo Herra".

Tämä tarkoittaa kai sitä, että maailmassa on joka tapauksessa eettinen pohja, joka kestää. Kiduttaja tai suuri väärintekijä tai orjakauppias pääsee usein tästä elämästä ehjin nahoin ja rikkaana ja arvostettuna hautaan asti. Siitä ei pidä masentua tai menettää toivoaan. Lopulta maailmaa ja kaikkia sen ihmisiä kohtaa Jumalan tuomio. Silloin pahat teot tuottavat tekijänsä osaksi täysimääräisenä sen vihan ja rangaistuksen, joka niistä kuuluu saada.

Siksi yksittäinen ihminen voi tässä elämässä voi luopua kostosta. Ja samalla voi olla varma, että vielä kerran pahuus ja vääräys saavat osakseen täysimääräisenä sen, mikä niiden oikeuden mukaan kuuluukin saada.

Toinen mahdollisuus on, että pahantekijä voitetaan hyvyydellä. Silloin hän kääntyy itse vapaaehtoisesti tunnustamaan ja katumaan ja hyvittämään ja pyytämään anteeksi tekemiään vääräyksiä. Tätä kai tarkoittavat sanat: "Jos vihamiehelläsi on nälkä, ruoki häntä, jos hänellä on jano, juota häntä, sillä näin tehden sinä kokoat tulisia hiiliä hänen päänsä päälle". Vihollinen, jolle paha maksetaan hyvällä, ei voi pysyä tunteettomana. Ei edes sen vertaa kuin se, jonka pään päälle kasataan hehkuvia hiiliä. Hän käy levottomaksi, hänen pahat tekonsa alkavat syödä häntä ja polttaa häntä ja lopulta hänen on käännettävä eli tunnustettava tehneensä väärin.

Ja hän voi saada anteeksi siksi, että jumalallinen Tuomarimme on itse kantanut hänen syntinsä ja kärsinyt niiden päälle vaatiman rangaistuksen.

Myötätunnosta ja yksimielisyydestä

Kävimme äsken läpi noita Paavalin lyhyitä kehotuksia hieman eri järjestyksessä kuin mitä ne ovat hänen tekstissään. Käsittelemättä ovat vielä jakeet 15 ja 16.

Iloitkaa iloitsevien kanssa, itkekää itkevien kanssa (Room 12:15)

Tuo tarkoittaa sympatiam eli toisen tunnetilan huomioon ottamista. On välinpitämättömyyttä ja kylmyyttä itse iloita kuin toisella on murhe. Kun ilot ja surut jaetaan, niin ilot tuntuvat kaksinkertaisilta ja surut puolikkailta.

Olkaa keskenänne yksimieliset. Älkää korkeita mielitelkö, vaan tyytykää alhaisiin oloihin. Älkää olko itsemielestänne viisaita (Room 12:16).

Kristittyjen pitäisi tosiaan olla ainakin uskomme perusasioista yksimielisiä. Tämä unohdetaan nykyisin joskus, kun pidetään niin kovaa ääntä ”moniäänisestä kansankirkosta”. Mutta eikö meillä ole uskontunnustuksessa myös se perustava yksimielisyys, jonka sisään erilaisten painotusten pitäisi mahtua? Näin ainakin kirkkomme virallisen tunnustuksen mukaan asia on. Mitä järkeä on lähteä tuota virallista yksimielisyyttä pirstomaan ja venyttämään; esimerkiksi väittämällä, että uskontunnustuksessa on kyse vain ”yhteisestä ääneen lausumisesta”, ilman, että lausuttujen sanojen ja lauseiden merkitystä tarkataan? Ei mitään! Sillä Jumalan sana sanoo, että meidän on oltava keskenämme yksimielisiä. Perustetaan se yksimielisyys siihen, mitä se kirkkomme virallisen tunnustuksen ja eri kirkkojen yhteisen historian mukaan on.

Tai jos ei perusteta, niin se vaatiin ainakin Kirkkolain muutoksen.